

IŠVADA

2018 m. balandžio 11 d.

Vilnius

Dėl Seimo Peticijų komisijos sprendimo

Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisija (toliau – Komisija) 2018 m. balandžio 11 d. posėdyje iš esmės išnagrinėjo Aldonos Andriuškevičiūtės peticiją „Dėl įstatymo, griežtai reglamentuojančio gyvūnų savininkų atsakomybę už savo augintinių keliamą triukšmą, priėmimo“ ir priėmė sprendimą tenkinti joje pateiktą pasiūlymą priimti įstatymą, griežtai reglamentuojantį gyvūnų savininkų atsakomybę už savo augintinių (šunų, kačių) keliamą triukšmą, į Lietuvos Respublikos triukšmo valdymo įstatymą įrašant nuostatą, kad triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose pastatuose taikomi ir žmonių bei gyvūnų keliamo triukšmo vertinimo atvejais.

Komisija šį sprendimą priėmė, atsižvelgusi į Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos ir Lietuvos savivaldybių asociacijos pateiktas nuomones, taip pat manydama, kad pačiame Lietuvos Respublikos triukšmo valdymo įstatyme būtina įrašyti nuostatą, kad triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose pastatuose taikomi ir žmonių bei gyvūnų keliamo triukšmo vertinimo atvejais. Praktikoje labai dažnai iškyla žmonių ir gyvūnų keliamo triukšmo lygio nustatymo problemų, todėl šiuo metu susidaro prielaidos išvengti atsakomybės už Triukšmo valdymo įstatymo nuostatų pažeidimus. Įstatymuose neužtenka parašyti abstrakčių punktų apie tai, kad gyvūnai neturi kelti pavojaus žmonių sveikatai, trikdyti jų ramybę ir poilsį.

Fizinių ir juridinių asmenų pareigos gyvūnų apsaugos ir jų gerovės srityje yra numatytos Lietuvos Respublikos gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatyme. Jo 20 straipsnyje nustatyta, kad gyvūnų laikytojai privalo užtikrinti, kad jų laikomi gyvūnai nekeltų grėsmės žmonių, kitų gyvūnų gyvybei, sveikatai ar turtui; nepažeisti kitų asmenų teisių ir teisėtų interesų, 21 straipsnyje nustatyta, kad šio įstatymo reikalavimus pažeidę asmenys atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

Triukšmo prevencijos teisinius pagrindus, triukšmo valdymo subjektų teises, pareigas, triukšmo kontrolės ir stebėsenos (monitoringo) tvarką reglamentuoja specialusis Lietuvos Respublikos triukšmo valdymo įstatymas, kurio 2 straipsnio 26 dalyje nurodyta, kad triukšmo šaltinis – bet koks įrenginys ar objektas, kuris kelia (skleidžia) triukšmą.

Triukšmo valdymo įstatymo 2 straipsnio 25 dalyje ir 32 straipsnyje numatyta, kad triukšmo šaltinio valdytojas, t. y. triukšmo šaltinio savininkas arba kitas asmuo, teisėtai valdantis triukšmo šaltinį, pažeidęs šio įstatymo reikalavimus, atsako įstatymų nustatyta tvarka. Atsakomybė už Triukšmo valdymo įstatymo ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių triukšmo valdymą, nevykdymą ar pažeidimus numatyta Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 48 straipsnyje.

Stacionarių triukšmo šaltinių skleidžiamo triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje numatyti Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. birželio 13 d. įsakymu Nr. V-604 patvirtintoje higienos normoje HN33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“ (toliau – Higienos norma). *Tačiau Higienos normos 4 punkte nurodyta, kad ji netaikoma paties fizinio, juridinio asmens ar filialo keliamo ir jį veikiančio triukšmo, žmonių bei gyvūnų keliamo triukšmo, triukšmo darbo vietose ir transporto priemonių viduje esančio triukšmo, buitinių įrenginių (prietaisų) keliamo triukšmo vertinimo atvejais.*

Išanalizavus teismų praktiką matyti, kad ši Higienos norma neturėtų būti taikoma vertinant gyvūnų keliamo triukšmo lygį, bet, nesant kitų specialių teisės aktų, reglamentuojančių konkrečius triukšmo ribinius dydžius gyvenamuosiuose pastatuose bei jų aplinkoje, pagal teisės analogiją šios Higienos normos nuostatos šiuo metu taikomos (Panevėžio apygardos teismas 2017 m. sausio 4 d. nutartis Nr. ATP-23-719/2017).

Siekiant bendradarbiauti ir suderinti Sveikatos apsaugos ministerijos ir Vidaus reikalų ministerijos įgaliotų pavaldžių viešojo administravimo įstaigų, vykdančių valstybinę triukšmo kontrolę, veiksmus, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro ir Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2007 m. lapkričio 27 d. įsakymu Nr. V-958/IV-408 „Dėl tarpžinybinio bendradarbiavimo vykdant valstybinę triukšmo kontrolę“ (2016 m. gegužės 19 d. įsakymo Nr. V-649/IV-376 redakcija), Policijos departamentui prie Vidaus reikalų ministerijos pavesta užtikrinti, kad policijos pareigūnai Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – Nacionalinis visuomenės sveikatos centras) ar jo teritorinio padalinio prašymu, pateiktu atitinkamai teritorinei policijos įstaigai ne vėliau kaip prieš tris darbo dienas, iš anksto suderintu laiku kartu su minėtos visuomenės sveikatos priežiūros įstaigos darbuotojais dalyvautų valstybinės visuomenės sveikatos saugos kontrolės metu organizuojamuose stacionarių triukšmo šaltinių keliamo triukšmo garso slėgio lygio matavimuose, atliekamuose nakties metu. Nacionaliniam visuomenės sveikatos centrui pavesta užtikrinti, kad jo darbuotojai, vykdantys valstybinės visuomenės sveikatos saugos kontrolės funkcijas, organizuotų stacionarių triukšmo šaltinių keliamo triukšmo garso slėgio lygio matavimus, Policijos departamento prie Vidaus reikalų ministerijos ar teritorinių policijos įstaigų prašymu, pateiktu Nacionaliniam visuomenės sveikatos centrui ar jo teritoriniam padaliniui ne vėliau kaip prieš tris darbo dienas, ir iš anksto suderintu laiku kartu su policijos pareigūnais dalyvautų atliekant stacionarių triukšmo šaltinių keliamo triukšmo garso slėgio lygio matavimus, kurie yra reikalingi kaip vienas iš įrodymų nustatant Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 48 ar 488 straipsnyje numatytą administracinį nusižengimą. Administracinių nusižengimų kodekso 488 straipsnyje „Viešosios rimties trikdymas“ nustatyta, kad šauksmai, švilpimas, garsus dainavimas arba grojimas muzikos instrumentais, kitokiais garsiniais aparatais ar kiti triukšmą keliantys veiksmai gatvėse, aikštėse, parkuose, paplūdimiuose, viešajame transporte ir kitose viešosiose vietose, o vakaro (nuo 19 val. iki 22 val.) ir nakties (nuo 22 val. iki 7 val.) metu – ir gyvenamosiose patalpose, įmonėse, įstaigose ar organizacijose, kai tai trikdo asmenų ramybę, poilsį ar darbą, užtraukia baudą nuo dvidešimt iki aštuoniasdešimt eurų. Šio straipsnio 1 dalyje numatytas administracinis nusižengimas, padarytas pakartotinai, užtraukia baudą nuo aštuoniasdešimt iki trijų šimtų eurų.

Deja, praktikoje iškyla nemažai problemų, nustatant žmonių ir gyvūnų keliamo triukšmo lygį, dažnai policijos pareigūnai neturi specialių triukšmo nustatymo prietaisų, matuoklių. Pasitaiko ir tokių atvejų, kai pareigūnai tiesiog tvirtina, kad jie neturi jokių priemonių sudrausminti savininkus, kurių šunys ir kiti namuose laikomi gyvūnai trikdo žmonių ramybę, poilsį, o kai kada jų keliamas triukšmas sukelia ir dideles sveikatos problemas. Atsižvelgus į tai, kad praktikoje iškyla nemažai įvairių triukšmo šaltinių keliamo triukšmo lygio nustatymo problemų, susidaro prielaidos išvengti atsakomybės už Triukšmo valdymo įstatymo nuostatų pažeidimus, manytina, kad yra tikslinga pačiame Triukšmo valdymo įstatyme įrašyti nuostatą, kad triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose pastatuose taikomi ir žmonių bei gyvūnų keliamo triukšmo vertinimo atvejais.

Peticijų komisija, vadovaudamasi Peticijų įstatymo 12 straipsnio 3 dalies ir Seimo Peticijų komisijos nuostatų 28 punktu, siūlo Seimo seniūnų sueigai įtraukti į Lietuvos Respublikos Seimo

pavasario sesijos darbotvarkę protokolinio nutarimo dėl Peticijų komisijos sprendimo dėl Aldonos Andriuškevičiūtės peticijos projektą.

PRIDEDAMA:

1. Aldonos Andriuškevičiūtės peticijos kopija, 1 lapas.
2. Teisingumo ministerijos 2018 m. kovo 19 d. raštas (1.39 E) 7R-1930, 1 lapas.
3. Vidaus reikalų ministerijos 2018 m. kovo 26 d. raštas Nr. 1D-1602, 3 lapai.
4. Lietuvos savivaldybių asociacijos 2018 m. kovo 2 d. raštas Nr. (18)-SD-121, 1 lapas.
5. Išrašas iš Seimo Peticijų komisijos 2018 m. balandžio 11 d. posėdžio protokolo Nr. 250-P-05, 1 lapas.
6. Lietuvos Respublikos Seimo protokolinio nutarimo projektas, 1 lapas.

Komisijos pirmininkas

Petras Čimbaras